
Alta kraftverk – utvidelse med nytt aggregat 3 (A3)

Prosjektbeskrivelse med konsekvensutredningsprogram

Versjon nr.	Dato	Merknad
01	22.04.2024	Til behandling i NVE

Innhold

Sammendrag	3
1. Innledning	4
1.1 Tiltakshaver	4
1.2 Bakgrunn og formål	4
1.3 Geografisk plassering og generell beskrivelse av vassdraget	4
1.4 Gjeldende vassdragskonsesjon og manøvreringsreglement	5
2. Om tiltaket – nytt aggregat 3	6
2.1 Generell beskrivelse	6
2.2 Nettilknytning	9
2.3 Adkomstvei og arealbruk og rettighetsforhold	10
2.4 Forholdet til offentlige planer og verneplaner	10
2.5 Beskrivelse av alternativer	10
3. Forholdet til vilkårsrevisjon	11
4. Informasjons- og medvirkningsprosesser	12
5. Forventede virkninger av tiltaket	13
5.1 Hydrologi og flom	13
5.2 Erosjon, sedimenttransport, skred og klimaendringer	13
5.3 Landskap	13
5.4 Terrestrisk naturmangfold	13
5.5 Fisk	16
5.6 Kulturminner og kulturmiljø	17
5.7 Forurensning	18
5.8 Samisk natur- og kulturgrunnlag	18
5.9 Samfunn	20
6. Utredningsprogram	21
6.1 Hydrologi og flom	21
6.2 Erosjon, sedimenttransport, skred og klimaendringer	21
6.3 Landskap og sammenhengende naturområder	22
6.4 Terrestrisk naturmangfold	22
6.5 Fisk	22
6.6 Kulturminner og kulturmiljø	22
6.7 Forurensning	22
6.8 Samisk natur- og kulturgrunnlag	23
6.9 Samfunn	23
6.10 Forholdet til naturmangfoldloven	24
7. Fremdriftsplan og prosess for myndighetsbehandling	25

Sammendrag

Statkraft har startet utredning og planlegging av et nytt aggregat 3 i Alta kraftverk (A3) i Alta kommune. Tiltaket vil kunne gi en økning av kraftverkets installerte effekt med i størrelsesorden 120 MW og økning i årlig produksjon på mellom 100 og 150 GWh pr år.

De fysiske arbeidene ved kraftverket for å installere A3 vil i all hovedsak foregå inne i eksisterende fjellhall. Tiltaket vil påvirke flomvannføringen vår, sommer og høst på den 1,8 km lange ikke lakseførende, elvestrekningen mellom utløpet av flomtunneller ved dammen og utløpet av kraftverket. Vannføringen i elva oppstrøms dammen og nedstrøms kraftverket påvirkes ikke av tiltaket og det gjøres ingen tiltak på eller ved dammen.

Prosjektet er ventet å gå over 4-7 år, hvor en eventuell byggefase vil vare i 1-2 år innenfor perioden 2028 til 2032. Vår foreløpige vurdering er at en eventuell utvidelse vil kunne gjøres med svært begrensede naturinngrep og varige miljøpåvirkninger, men dette skal undersøkes nærmere i løpet av sommeren 2024. Byggefase vil kunne medføre midlertidige ulemper.

A3 er et opprusting- og utvidelsestiltak i et eksisterende vannkraftverk (O/U-tiltak). For vannkrafttiltak som gir minst 40 GWh/år økning i energiproduksjonen skal det utarbeides en konsekvensutredning (KU), jf. bestemmelsene i forskrift om konsekvensutredning (KU-forskriften). Hensikten med konsekvensutredningen er å belyse hvilke konsekvenser tiltaket vil ha for miljø og samfunn.

For O/U-tiltak er det ikke krav om at det utarbeides en melding med forslag til utredningsprogram, og utredningsprogrammet vil derfor ikke bli sendt på offentlig høring. Vanlig saksgang for utredninger av O/U-tiltak er at de gjennomføres basert på tiltakshavers vurdering av utredningsomfang, fortrinnsvis i samråd med rådgivende miljøkonsulent, relevante myndigheter og interessenter. Utredningene beskrevet i dette dokumentet vil bli gjennomført i løpet av barmarksesongen 2024.

Basert på dagens kunnskap, det vil si før konsekvensutredninger er gjennomført, vurderer Statkraft at tiltaket vil få liten samlet konsekvens for vassdraget og omgivelsene, og at installasjon og drift av A3 med størrelsesorden 120 MW kan gjennomføres innenfor gjeldende konsesjon og manøvreringsreglement. Når resultatet fra konsekvensutredningen foreligger, det vil si tidligst til vinteren 2024/2025, vil Statkraft ta stilling til om det skal søkes om konsesjon for tiltaket. Dersom virkningen av tiltaket på vassdraget vurderes å være begrenset, kan Statkraft be Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) om å vurdere om tiltaket krever konsesjonsbehandling, en såkalt konsesjonspliktutredning.

Informasjon og medvirkning står sentralt i prosjektet. Prosjektet har gjennom første kvartal 2024 gjennomført omfattende informasjonsprosesser med både lokale, regionale og nasjonale interessentgrupper, inkludert orientering til lokale og sentrale myndigheter. Videre vil prosjektet legge til rette for bred medvirkning i vurderingen av konsekvensutredningsprogrammet.

Dokumentet er utarbeidet av Statkraft. Sweco Norge AS har bistått med miljøfaglige vurderinger, herunder beskrivelse av forventede virkninger og utredningsprogram (kapittel 5 og 6).

1. Innledning

1.1 Tiltakshaver

Statkraft Energi AS er konsesjonær for reguleringen av Altavassdraget og eier og drifter Alta kraftverk med nødvendige grunn- og fallrettigheter. Statkraft Energi AS er også tiltakshaver for eventuell installasjon av et tredje aggregat (A3) i Alta kraftverk.

Statkraft Energi AS er et datterselskap av Statkraft AS. Statkraft eies 100 % av Næringsdepartementet. I Nord-Norge er Statkraft blant annet representert med regionskontor i Narvik og driftssentral i Korgen i Hemnes kommune. I Alta har selskapet base for kraftverksgruppe Innset med ansvar for verkene fra Sørfold kommune (Kobbelv) til Lebesby kommune (Kjøllefjord). Alta er også base for driftspersonell for vannkraftverkene Alta, Adamselv og Offervann samt at de i perioder bistår i Kjøllefjord vindpark. I Kjøllefjord i Lebesby kommune er det base for driftspersonell knyttet til Kjøllefjord vindpark som også i perioder bistår i vannkraftverkene Adamselv og Offervann.

1.2 Bakgrunn og formål

Alta kraftverk ble satt i drift i 1987. Under planlegging og bygging av kraftverket ble det tatt hensyn til at kraftverket på et senere tidspunkt kunne utvides med et tredje aggregat (A3) når større kapasitet i nettet kom på plass. Kraftverket er derfor rent fysisk klargjort for installasjon av A3 (se figur 2). Statkraft har ved flere anledninger opp igjennom årene vurdert installasjon av A3, senest i 2018, men de nettmessige forholdene har ikke gjort dette mulig å realisere.

Regjeringen lanserte 8. august 2023 planer for en satsing på kraft og industri i Finnmark. Målet er at den fornybare kraftproduksjonen i Finnmark innen 2030 skal øke minst like mye som den planlagte forbruksøkningen ved den planlagte utbyggingen av industrien¹. Som oppfølging av regjeringens kraft- og industriløft for Finnmark har NVE lagt opp til en helhetlig prosess for konsesjonsbehandling av nye nett- og produksjonsanlegg i Finnmark. I denne forbindelse har Statkraft varslet om planene og kraftpotensialet for et tredje aggregat i Alta kraftverk (A3). NVE har satt frist til 22. april 2024 om å sende inn formell melding for ny kraftproduksjon som skal vurderes videre i prosessen.

A3 er et opprusting- og utvidelsestiltak i et eksisterende vannkraftverk (O/U-tiltak)², som er unntatt krav om innsending av melding med fastsettelse av utredningsprogram³. For dette prosjektet sendes det derfor inn en prosjektbeskrivelse med utredningsprogram. Dokumentet redegjør også for gjennomførte informasjonsprosesser og planer for videre medvirkning der dette er hensiktsmessig for forankring av planene.

1.3 Geografisk plassering og generell beskrivelse av vassdraget

Alta kraftverk ligger i Altaelva i Alta-Kautokeinovassdraget. Altaelva renner gjennom Kautokeino kommune og Alta kommune med utløp til Altafjorden. Elva er 240 km lang og nedbørfeltet strekker seg over ca. 9 000 km².

Alta kraftverk ligger ca. 40 km fra Altaelvas utløp til fjorden, og utnytter et fall på 185 meter fra det 18 kilometer lange magasinet Virdejávri. Kraftverket og damanlegget ligger i Alta kommune, mens magasinet for det meste ligger i Kautokeino kommune.

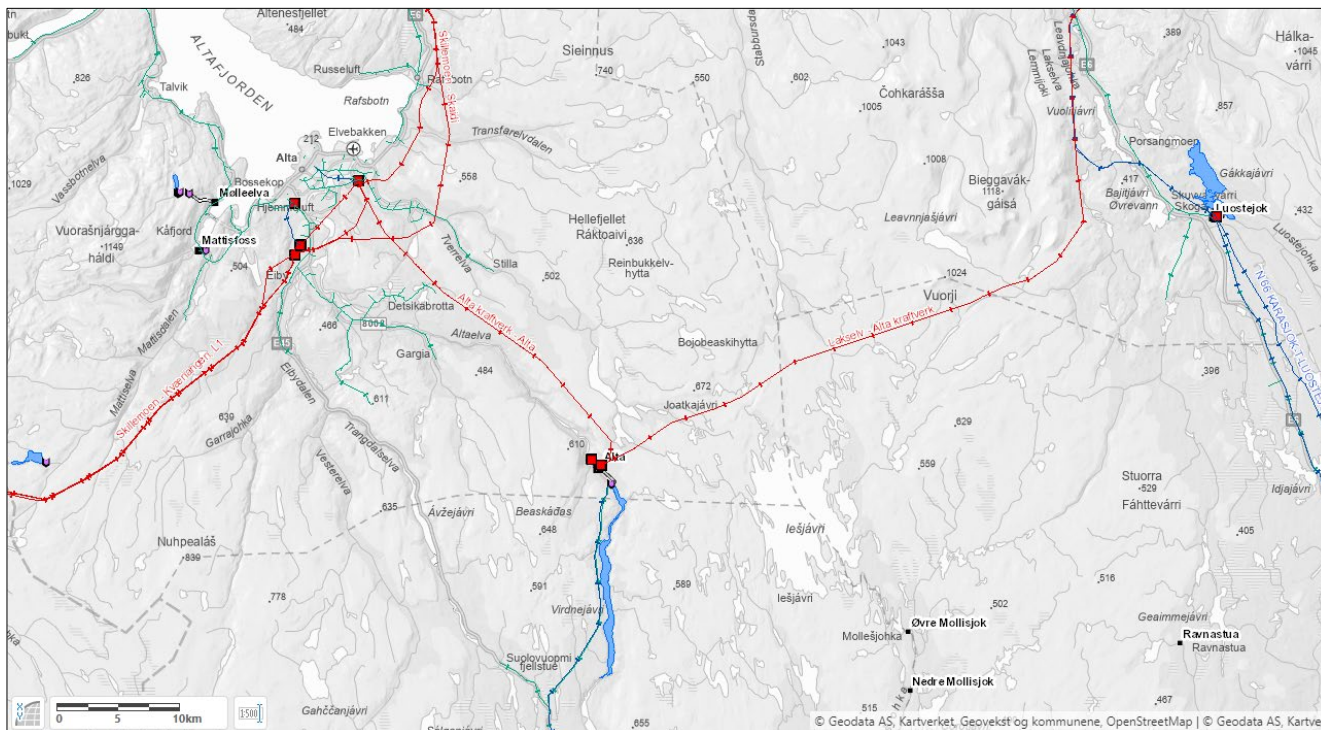
Virdejávrimagasinet er et høydemagasin, og reguleres mellom HRV 265 moh og LRV 200 moh (NGO høydesystem). Inntaket til kraftverket er i magasinet, og vannet tas inn på to dybder – øvre og nedre inntak. Utløpet fra kraftverket ligger 2,1 km nedstrøms betongdammen. Flomvann føres forbi betongdammen gjennom flomtunneler som har utløp til elva ca. 0,3 km nedstrøms betongdammen, se figur 3. Fra utløpet av flomtunnelen til utløpet fra kraftstasjonen, over en strekning på ca. 1,8 km, består vannføringen av eventuelt flomvann fra dammen samt et marginalt lokaltilslutning.

¹ <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/kraft-og-industriloft-for-finnmark/id2990581/>

² <https://www.nve.no/konsesjon/konsesjonsbehandling-av-vannkraft/opprusting-og-utvidelse>

³ <https://www.nve.no/konsesjon/konsesjonsbehandling-av-vannkraft/stoerre-vannkraftsaker/krav-om-melding/>

Laks vandrer fra fjorden frem til utløpet av kraftverket, og denne elvestrekningen er registrert som nasjonalt laksevasdrag. Dette var også lakseførende strekning før elva ble regulert til kraftproduksjon. Inntakene i magasinet på ulike høydenivåer gjør det mulig å kunne velge om det skal kjøres på overflatevann, vann fra dypere ned i magasinet eller en kombinasjon av disse med hensyn til vanntemperatur, i tråd med kravene i manøvreringsreglementet.

Figur 1. Alta kraftverk sentralt i figuren sammen med Sautso transformatorstasjon. Kraftverket har nettilknytning via 132 kV fra Alta i nordvest og videre mot Lakselv i nordøst. Kilde: NVE Atlas.

1.4 Gjeldende vassdragskonsesjon og manøvreringsreglement

Utbyggingsplanen for Altavassdraget ble vedtatt av Stortinget 30.11.1978. De nærmere vilkårene for utbyggingen ble gitt ved kgl. res av 15.06.1979 – *statsregulering for utbygging av Savsto kraftverk i Altavassdraget*. Samtidig ble det fastsatt et midlertidig manøvreringsreglement som i første omgang skulle tas opp til revisjon etter en driftstid på fem år. Manøvreringsreglementet er senere revidert og videreført som midlertidig reglement flere ganger. Dette har engasjert både lokalt og regionalt, og har utløst omfattende tilleggsutredninger, tilpasninger og tiltak for å redusere negativ påvirkning på vassdraget.

Endelig manøvreringsreglement ble fastsatt ved kgl. res av 05.02.2010, og det er dette reglementet som ligger til grunn for dagens driftssituasjon. I saksutredningen for det endelige manøvreringsreglementet la NVE vekt på at reglementet var en avveining mellom et klart og presist reglement og det handlingsrommet regulanten må ha for manøvrering, samt at dette ga et endelig reglement for den gjenværende perioden på 12 år frem til det kunne åpnes for vilkårsrevisjon i 2022. Manøvreringsreglementet vurderes som strengt, og med lav magasinkapasitet fører dette til at kraftverket i praksis driftes på tilsiget som et elvekraftverk. Reguleringen omfatter ikke overføringer fra andre vassdrag.

2. Om tiltaket – nytt aggregat 3

2.1 Generell beskrivelse

Dagens driftssituasjon

Kraftverket har i dag installert to aggregat med Francis-turbiner på hhv 102 MW (66 m³/s) og 51 MW (33 m³/s), til sammen 153 MW. Gjennomsnittlig årsproduksjonen over de siste 20 årene er 772 GWh. Ved full drift har kraftverket en vannføring på 99 m³/s og en forbislippingskapasitet på 33 m³/s (tilsvarende det minste aggregatet). Når vannføringen i vassdraget overstiger kraftverkets slukeevne, må det overskytende vannet tappes forbi dammen gjennom flomtuneller om magasinet er fullt. Flomtunellenes utløp ligger om lag 300 meter nedstrøms dammen. Figur 3 viser A) utløp fra flomtuneller og B) utløp fra kraftverket.

Manøvreringsreglementet er, slik Statkraft vurderer det, blant de strengeste i Norge. Det er krav om et rådgivende manøvreringsråd bestående av NVE som issakkyndig, Alta Laksefiskeri Interessentskap (ALI) som største interessent, Statsforvalteren som fiskesakkyndig og Statkraft som konsesjonær. Manøvreringsreglementet har detaljerte beskrivelser av hvordan tappingen fra magasinet Virdnejávri skal gjennomføres og manøvreringsrådet følger blant annet opp tappingen, omlegging mellom inntakene og oppkjøringen til vårperioden med isgang og vårflo.

Høydemagasinet Virdnejávri gir trykkehøyde til kraftverket. Magasinvolumet er begrenset. Magasinet tappes i normalt ut i løpet av senvinteren og i forkant av vårflo og fylles opp igjen av smeltevannet.

Det detaljerte reglementet gjør at kraftverket i stor grad driftes som et elvekraftverk hvor tappingen tilsvarer tilsiget i elva. Dagens driftsmønster er jevn kjøring på tilsig. Tappingen fra Virdnejávri og kravet til vintervannføringen gir en mer stabil og høyere vintervannføring nedstrøms kraftverket enn naturlig vannføring. Dette bidrar til å sikre elva mot tørrlegging og innfrysing av viktige gyte- og leveområder for fisk på den lakseførende strekningen nedstrøms kraftverket på vinter og tidlig vår.

Som tidligere beskrevet er kraftverkets installerte effekt i dag mindre enn det kraftverket opprinnelig ble designet for og det som var potensialet. En følge av dette er at en betydelig mengde vann hvert år tappes forbi dammen gjennom flomtuneller vår, sommer og høst. Det er noe av dette vannet som nå planlegges utnyttet i et nytt aggregat 3 (A3) i kraftverket. Økt produksjonspotensial beskrives nærmere i punktet «beregnet produksjonsgevinst» lengre ned.

Teknisk løsning for aggregat 3 – A3 (størrelsesorden 120 MW)

Allerede da kraftverk ble bygget, ble det planlagt for installasjon av et tredje aggregat. Tuneller, maskinhall, transformatorhall og flere tekniske støtteanlegg er allerede på plass. Det som gjenstår er installasjon av turbin, generator og transformator i den klargjorte plassen inne i fjellet. Bildet i figur 2 viser vannrøret fra tilløpstunellen som stikker ut i den klargjorte fjellhallen som kuleventil og den nye turbinen kan kobles til. I fjellhallen er det plass til å sette inn et nytt aggregat på i størrelsesorden 120 MW uten å utvide det eksisterende fjellrommet.

Anleggsarbeidet vil i all hovedsak skje under bakken inne i dagens kraftstasjonshall. Det vil ikke være behov for tyngre anleggsarbeid i fjellanlegget eller etablering av nye tipper og massedeponier i terrenget på overflaten. En foreløpig beregning av behov for svingevolum indikerer at det kan bli behov for å heve dagens svingesjakt med i størrelsesorden 2,5-3,5 m over terrengnivå. Det vil kunne føre til begrenset byggeaktivitet knyttet til dette. Arealbruken ellers vil være begrenset til det arealet Statkraft allerede disponerer i kraftstasjonsområdet, og vil i hovedsak omfatte etablering av brakkerigg for arbeidere, mellomlager for utstyr og parkering.

Dagens to aggregater har ikke overlappende driftsområde, da det minste aggregatet, A1, går opp til 33 m³/s og det store, A2, overtar fra 33 m³/s og går videre opp. For A2 er driftsområdet mellom 33 m³/s og 38 m³/s et krevende område å kjøre anlegget på og hvor det er vanskelig å oppnå optimal drift. Et viktig mål med design av et nytt A3 er å oppnå gode driftsforhold for vannføringer som overlapper de to eksisterende aggregatene.

Figur 2. Vannrør fra tilløpstunnelen til et tredje aggregat (A3) allerede klargjort fra opprinnelig utbygging. Foto: Statkraft.

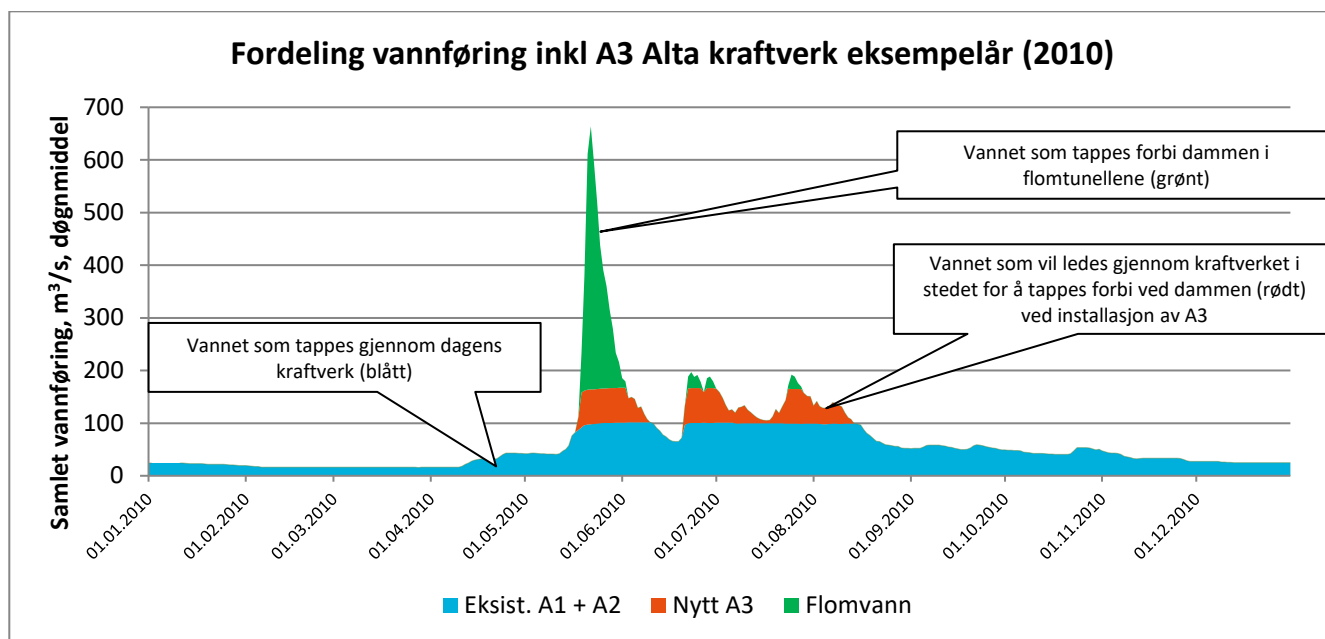
Å lede mer av flomvannet inn i kraftverket vil føre til redusert flomvannføring deler av året på den ca. 1,8 km lange strekningen mellom utløpet av flomtunellene (punkt A) og kraftverket (punkt B), se figur 3. Dette er ikke en lakseførende strekning.

Figur 3. Strekningen mellom A) utløpet av flomtunellene og B) utløpet av kraftverket vil få redusert flomvannføring som følge av installasjon av aggregat 3. Elvestrekningen er ikke lakseførende. Foto: Statkraft.

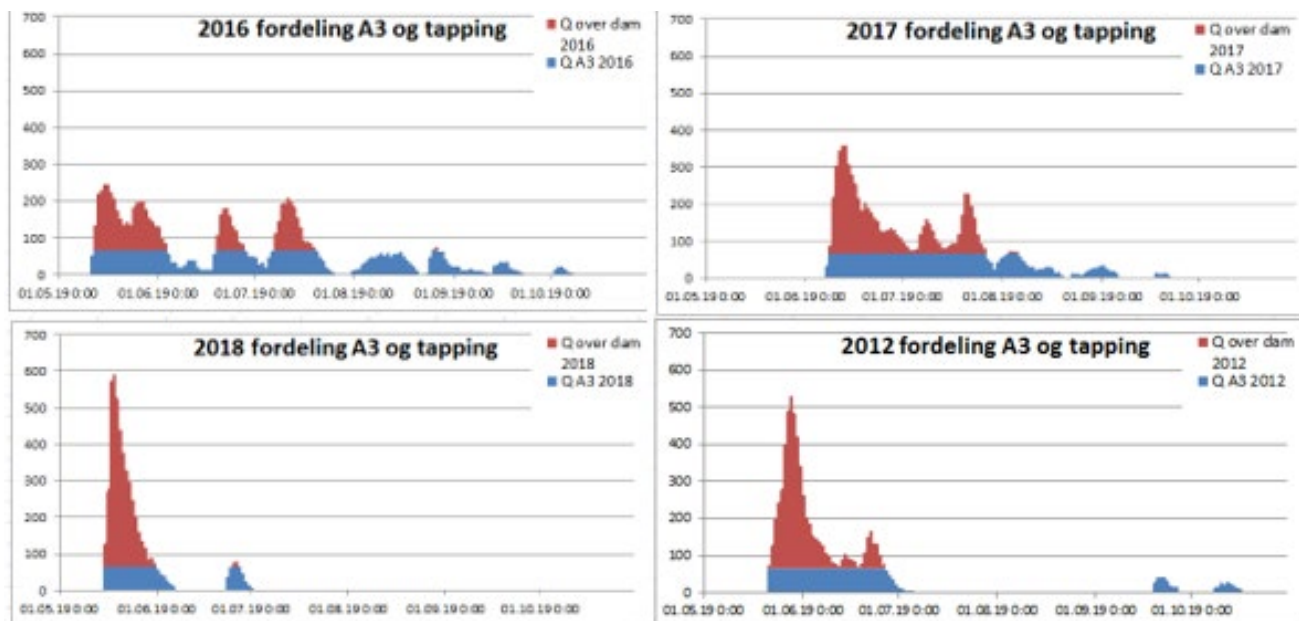
Beregnet produksjonsgevinst

I dag tappes flomvann videre forbi dammen når vannføringen i elva er over 99 m³/s. Dagens flomtap utgjør en betydelig mengde tapt energi pr år. Som eksempel for perioden 2006 til 2018 varierte det totale flomtapet tappet fra dammen mellom 180 og 375 GWh pr år. Til sammenligning produserer Kjøllefjord vindpark i snitt 119 GWh pr år. Det er ikke teknisk og økonomisk mulig å nyttiggjøre seg alt dette vannet, men deler av flomtapet kan innvinnes med et tredje aggregat. Det vil fortsatt være flomtap selv om A3 installeres. Figur 4 illustrerer tappingen fra dammen i et eksempelår dersom et A3 på 120 MW hadde vært installert. Ved installasjon av et nytt A3 øker kraftverkets slukeevne og en andel av flomvannet (rødt) vil ledes gjennom kraftverket i stedet for at det tappes via flomtunellene. Figur 4 illustrerer også at miljøvirkningene av et nytt aggregat 3 er begrenset til flomperioder vår, sommer og høst.

Figur 4. Figur av hvordan vannet som tappes fra dammen vil fordele seg i et eksempelår (2010). Kilde: Statkraft.

Økt årsproduksjon ved installasjon av A3 vil variere med tilsiget, nedbør og spesielt hvor brått smeltingen skjer på våren, og vil ligge i området 100 til 150 GWh pr år. Dersom smeltingen skjer sakte vil flomvannet fordele seg over lengre tid og en større andel av smeltevannet kan gå til produksjon. Skjer smeltingen hurtig kommer alt samtidig og flommen blir stor og kortvarig. Figur 4 viser en vårflo som når maksimal vannføring på ca. 650 m³/s. De største flommene som er målt i elva har vært på over 1000 m³/s. Figur 5 viser i detalj hvor stor variasjon det kan være fra år til år i flomvannføring mellom 1. mai og 1. november, og hvordan vannet som ble tappet gjennom flomtunellene det året ville fordelt seg på A3 og flomtuneller, dersom A3 på 120 MW hadde vært installert.

Figur 5. Variasjon i flomvannføring noen eksempelår. Blått vann tappes via stasjonen med et nytt A3, rødt vann tappes i flomfunellene ved dammen. Kilde: Statkraft.

Q i figurene betyr vannføring i m^3/s . 2016 og 2017 representerer år med høyt tilsig og mye ny produksjon i stasjonen med et nytt A3 (blått). 2018 representerer et år med lavt tilsig og rask smelting. 2012 representerer noe nær et middelår.

Andre tekniske krav tilknyttet tiltaket

Driften av Alta kraftverk og bygging av et nytt A3 er avhengig av tilgang til kaianlegg samt veiforbindelse mellom kai og kraftverket godkjent for de aksellaster som er nødvendig for å flytte de tyngste komponentene.

Kai og molo på Latharistranda ble etablert i forbindelse med transport av tunge komponenter ved utbyggingen av kraftverket på 1980-tallet, men har ikke vært i bruk siden det. Kommunen har uttrykt ønske om at kaianlegget på Latharistranda fjernes dersom det ikke lenger er bruk for det.

E6-brua ved Elvebakken har en begrensning på aksellast som gjør at de tyngste komponentene i dagens kraftverk og ny generator og transformator for A3 ikke kan passere brua. Det utelukker bruk av kaianlegg vest for Altaelva som mottak av tunge komponenter.

Videre dialog med kommunen er nødvendig vedrørende kaianlegg samt veiforbindelse mellom kai og kraftverket.

2.2 Nettilknytning

Dagens kraftverk er tilknyttet Statnetts 132 kV nett i Sautso transformatorstasjon. Fra Sautso går det 132 kV linje mot Alta og 132 kV linje mot Lakselv. Se også figur 1.

Det er de senere årene bygget og satt i drift ny 420 kV linje mellom Balsfjord og Skaidi via Alta. Det er gitt konsesjon for bygging av 420 kV linje mellom Skaidi og Hammerfest, og det nærmer seg en avklaring for ny linje mellom Skaidi og Lebesby. Når den siste linje-parsellen fra Skaidi til Lebesby er på plass, er nettet forsterket på en slik måte at produksjonen fra et nytt A3 i Alta kan mates inn på nettet.

Dersom det bygges ny 420 kV linje til Lebesby, vurderer Statkraft at dagens nettsituasjon er sterkt nok til å håndtere en økt produksjon i Alta kraftverk med A3. Det forventes derfor ikke at det er behov for oppgradering av hovedlinjene som går ut fra Sautso på grunn av A3. Det utelukkes likevel ikke at Statnett kan få behov for arbeider i sine koblingsanlegg helt lokalt i Sautso, Alta og Lakselv. Dette vil avklares nærmere med Statnett i den videre prosjekteringen.

2.3 Adkomstvei og arealbruk og rettighetsforhold

Alta kraftverk har adkomst fra Stillaveien via fv 8008. Fv 8008 passerer nær Tverrelvdalen barne- og ungdomsskole. Adkomsten fra Stilla til Gjerdevannet (Joatka) er periodevis stengt for allmenn ferdsel med elektrisk bom. Veien videre inn fra Gjerdevannet til kraftverket er stengt for allmenn ferdsel med bom.

Det er opparbeidede kjøre- og parkeringsarealer utenfor kraftstasjonens portalbygg som vil benyttes til arbeidene med A3. For å redusere mengden trafikk opp og ned Stillaveien og på fv 8008, vil det være hensiktsmessig å etablere en brakkerigg der arbeiderne på anlegget kan overnatte og ha kontorer. Noen tilbakeførte tipparealer ved portalbygget, som tidligere var i bruk som riggområder under byggingen på 80-tallet, kan være aktuelle for midlertidig bruk for plassering av f. eks brakkerigg, kontorrigg og parkering.

En eventuell økning av svingesjaktens høyde vil medføre midlertidig reetablering av en tidligere adkomst på om lag 125 meter fra veien til Sautso transformatorstasjon inn til svingesjakten. I nåværende fase er den midlertidige arealbruken beskrevet ovenfor vurdert som tilstrekkelig for å gjennomføre tiltaket. Planene medfører ingen ny varig arealbruk.

Statkraft står som eier av eiendommen for kraftverksområdet ved portalbygget og omkringliggende eiendom (gnr 36 bnr 126 og gnr 35 bnr 161). Utover dette er stort sett Finnmarkseiendommen (FeFo) grunneier. En midlertidig reetablert adkomst til toppen av svingesjakten krysser over FeFos eiendom. Tiltaket forutsetter ingen andre privatrettslige avklaringer knyttet til arealer eller rettigheter.

2.4 Forholdet til offentlige planer og verneplaner

Kraftstasjonsområdet ligger i kommuneplanens arealdel for 2021-2040 innenfor detaljeringssone H910 om at reguleringsplan for Kista-Maze naturvernområde (planID 19980151) fortsatt skal gjelde. Reguleringsplanen trådte i kraft 19.10.1998 og har som formål å bevare et vakkert dalføre med en variert og særegen vassdragsnatur. Det går frem av reguleringsplanenes bestemmelse 4 at reguleringsplanen *ikke er til hinder for regulering av vannføringen etter det til enhver tid gjeldende manøvreringsreglement for Alta kraftverk.*

Alta-Kautokeinovassdraget inngår i verneplan for vassdrag. Vernet omfatter øvre del av vassdraget, ovenfor reguleringsmagasinet Virdnejávri. Planene for A3 berører ikke deler av vassdraget som omfattes av vassdragsvernet. Tiltaket berører heller ingen andre registrerte verneområder eller vassdragsvern. Altaelva er registrert som nasjonalt laksevassdrag fra fjorden og frem til utløpet av kraftverket.

2.5 Beskrivelse av alternativer

Prosjektet vurderer 2 alternativer:

- A) 0-alternativet. Det vil si å fortsette å drifte anlegget som i dag uten å installere A3.
- B) Installere et A3 så stort som de økonomiske rammene og de eksisterende fjellanleggene tillater, det vil si opp mot i størrelsesorden 120 MW.

I vurderingene vil det legges til grunn at prosjektet må være bedriftsøkonomisk lønnsomt. Det er videre en vurdering at anlegget nærmer seg 40 år og at om 15 til 20 år vil flere av hovedkomponentene begynne å nærme seg slutten av sin levetid. I lengre perioder av året har de eksisterende aggregatene høyt kjørepress og et nytt aggregat 3 vil gi betydelig fleksibilitet for gjennomføring av vedlikehold og fornyelse av eksisterende anlegg.

Installasjon av A3 vil øke antall operative tappeløp gjennom stasjonen fra tre til fire. Det er et mål at A3 skal designes for en stor variasjon i vannføring for å kunne ta over for både dagens A1 og A2 dersom feil skulle oppstå. I sum vil dette gi en mer robust drift av kraftstasjonen.

3. Forholdet til vilkårsrevisjon

Vilkårene i Alta-reguleringen kan tas opp til revisjon. Hensikten med en vilkårsrevisjon er å bedre miljøforholdene i vassdraget. Dette må sees opp mot hensikten med konsesjonen som er kraftproduksjon⁴. I en vilkårsrevisjon vurderes endringer i manøvreringsreglementet og det innføres moderne vilkårssett.

Manøvreringsreglementet i konsesjonen for Alta-reguleringen er forholdsvis nytt (2010) med et forholdsvis moderne vilkårssett. Slik Statkraft ser det er manøvreringsreglementet blant de strengeste i Norge i dag. Reglementet medfører i praksis at kraftverket driftes etter elvas naturlige tilsig, bortsett fra en periode på vinteren når magasinet i Virdnejávri tappes gradvis ned og sikrer en høyere vintervannføring enn elva hadde naturlig og derav bidrar til å unngå tørrlegging og frost i elvas gyte- og oppvekstområder.

Det er allerede utført mye utredningsarbeid og gjennomført omfattende tiltak i elva for å bedre miljøforholdene og behovet for nye tiltak antas å være begrenset. NVE/MD⁵ gjennomførte i 2013 en kartlegging av alle vilkårsrevisjoner hvor de plassert Alta-reguleringen i kategori 2.2, som tilsier at vassdraget ikke er prioritert for revisjon. Krav om revisjon er ikke fremmet.

Dagens konsesjonsvilkår gir forvaltningen hjemmel til å pålegge nye undersøkelser og tiltak. Gjeldende femårs-periode med påleggsundersøkelser som gjennomføres av NINA og NORCE går ut 2026 og rapporteres i 2027. Undersøkelsene inkluderer blant annet målinger av gassovermetning i vannet i Sautso-sonen. Dette er et tema som kan være relevant i en fremtidig vilkårsrevisjon, men som det vil ta tid å opparbeide kunnskap om. Statkraft legger til grunn av denne informasjonen er relevant for vilkårsrevisjonen og bør foreligge før en vilkårsrevisjon konkluderes.

Statkrafts vurdering er at en utvidelse av kraftverket med A3 kan skje innenfor rammene av gjeldende konsesjon og manøvreringsreglement, og at det ikke er behov for å ta konsesjonsvilkår eller reglement opp til behandling for å realisere prosjektet.

Dersom vilkårsrevisjon kreves eller initieres i sammenheng med tiltaket for A3, ønsker Statkraft at vilkårsrevisjon og saksbehandlingen av A3 behandles som to separate saker som ikke nødvendigvis må sammenfalle i tid.

⁴ Retningslinjer for vilkårsrevisjoner: www.nve.no/konsesjon/konsesjonsbehandling-av-vannkraft/revisjon-av-konsesjonsvilkaar/

⁵ <https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/publikasjoner/M49/M49.pdf>

4. Informasjons- og medvirkningsprosesser

Informasjonsprosesser

Offentlig informasjon og medvirkning står sentralt i prosjektet for å ivareta informasjonsbehov og medvirkningsprosesser som normalt forventes for denne type tiltak. Statkraft er tydelige i vår kommunikasjon på at A3-prosjektet planlegges gjennomført innenfor rammene av gjeldende konsesjon og manøvreringsreglement.

Prosjektet har gjennom første kvartal 2024 gjennomført omfattende informasjonsaktiviteter mot både lokale, regionale og nasjonale interessentgrupper.

Det er blant annet gjennomført omvisning i kraftverket med inviterte interessenter, informasjon til folkevalgte organer i Alta og Kautokeino kommuner, folkemøte i Alta, næringslivsfrokost og egne møter med særskilte interessentgrupper. Reindriften på begge sider av elva og Alta Laksefiskeri Interessentskap (ALI) er sentrale aktører som er informert og vil involveres tett i det videre utredningsarbeidet. Manøvreringsrådet for Altaelva er orientert om planene. Lokale og nasjonale NGOer er invitert inn til omvisning i anlegget og separate informasjonsmøter i Oslo. Videre er det også plan om å gjennomføre et folkemøte i Máze i Kautokeino kommune i august 2024.

Statkrafts generelle oppfatning av innspillene så langt, er at de fleste berørte og interessenter Statkraft har vært i kontakt med, ikke er negative til A3 isolert sett. En forutsetning for disse standpunktene oppfattes å være at tappingen og vannføringen i elva ikke skal endres.

Følgende myndigheter er orientert om planene:

- Alta kommune
- Kautokeino kommune
- Sametinget
- Norges vassdrags- og energidirektorat

NVE, Miljødirektoratet, Statsforvalteren og fylkeskommunen vil bli invitert til en omvisning i anlegget i løpet av sommeren 2024.

Prosjektet har etablert egen nettside⁶. Nettsiden informerer om planene og prosessen videre, samt gir svar på ofte stilte spørsmål. Offentlig dokumenter legges også ut på nettsiden med mulighet for nedlasting.

Medvirkning i vurdering av utredningsomfanget

Statkraft vil i løpet av april 2024 sende dette dokumentet med utredningsprogrammet som fremgår i kapittel 6 direkte til relevante interessenter og myndigheter med invitasjon til å gi innspill til omfanget. Informasjon om utredningsprogrammet vil også bli trykket i lokalavisen med lenke til prosjektets nettside hvor utredningsprogrammet kan lastes ned og hvor man også kan finne kontaktinformasjon for eventuelle innspill. Utredningsprogrammet kan derfor bli supplert med flere temaer enn det som vises i dette dokumentet.

⁶ <https://www.statkraft.no/utvidelse-alta-kraftverk-tredje-aggregat/>

5. Forventede virkninger av tiltaket

Kapittel 5 er i all hovedsak utarbeidet av miljørådgivere i Sweco Norge AS.

Generelt viser foreløpige vurderinger at et tredje aggregat på i størrelsesorden 120 MW kan monteres og driftes innenfor rammene av gjeldende manøvreringsreglement, og med begrensede virkninger på vassdraget og omgivelsene. Et nytt aggregat vil ikke påvirke vannføringen i Altaelva oppstrøms dammen og nedstrøms kraftverket, og Altadammen vil bestå som i dag uten endringer i magasinet. På grunnlag av eksisterende kunnskap redegjøres det kort for virkningene tiltaket har på miljø og samfunn.

5.1 Hydrologi og flom

Det forventes ingen hydrologiske virkninger i magasinet og oppstrøms magasinet. Mellom utløpet av flomtunnelen og utløpet til kraftverket vil endringen bestå av at en andel av flomvannet flyttes fra elvestrengen til kraftverket, det vil si redusert/bortfall av flomvannføring, se figur 4 og 5. Det forventes ingen endring i hydrologien nedstrøms utløpet av kraftverket.

Tiltaket vil ikke medføre en endring av flomsituasjonen oppstrøms eller nedstrøms kraftanlegget.

Forventede problemstillinger

Tiltaket omfatter ikke nye overføringer eller reguleringer, eller et driftsmønster som forutsetter endringer i konsesjonen eller manøvreringsreglementet. Det forventes ingen endringer oppstrøms dammen eller nedstrøms utløpet av kraftverket.

5.2 Erosjon, sedimenttransport, skred og klimaendringer

Da Alta kraftverk ble bygget var midlere årlige produksjonen beregnet til ca. 655 GWh. Dagens middelproduksjon er større og har de siste 20 år i gjennomsnitt ligget på 772 GWh pr år.

Forventede problemstillinger

Det forventes ingen endringer for erosjon, sediment-transport og skred som følge av montering og idriftsettelse av A3. Det forventes at eksisterende dam og kraftstasjon vil håndtere fremtidige klimaendringer uten særskilte behov for oppgraderinger.

5.3 Landskap

Landskapet i influensområdet er i sin helhet definert som landskapstypen *Relativt åpent dallandskap under skoggrensen med større innsjø*. Da elva renner gjennom ei dyp kløft (gjel) på strekningen mellom Altadammen og utløpet fra kraftverket, er den lite synlig for allmennheten. Elva har derfor begrenset verdi som landskapselement på denne strekningen.

Forventede problemstillinger

Det planlagte tiltaket vil medføre ytterligere reduksjon i vannføringen i elvegjelet. Midlertidige arealinngrep vil kunne påvirke områder som har vært opparbeidet tidligere.

5.4 Terrestrisk naturmangfold

Flora

I forbindelse med artsinventering før utbyggingen av Alta kraftverk på 1980-tallet, ble det registrert en rekke karplante-, mose- og lavarter i øvre del av kløfta, og da trolig i området nærmest damkonstruksjonen. Det er også gjennomført artsregistreringer i nyere tid, men da hovedsakelig på nedstrøms side av kraftstasjonsutløpet (Torbjørn Høitomt, pers. medd.). Flere av artene som er registrerte er rødlistede, og enkelte finnes bare noen få plasser i Norge. Informasjon om artsregistreringene er tilgjengelige via Artsdatabankens Artskart⁷. Registreringene av rødlistede arter er vist i figur 6. Det er

⁷ <https://artskart.artsdatabanken.no>

få registreringer på strekningen mellom Altadammen og kraftverkets utløp, noe som trolig skyldes at kartleggingsinnsatsen har vært lagt ned i de lettest tilgjengelige områdene. Det bemerkes også at det er noe usikkerhet knyttet til stedfesting av registreringene.

Det foreligger ikke opplysninger om at det er foretatt systematiske før- og etterundersøkelser av floraen, men det er grunn til å tro at artsforekomstene i bekkekløfta har tilpasset seg det nye vannføringsregimet da det er lenge siden utbyggingen. Dette kan innebære at arter som er tilpasset et noenlunde stabilt, fuktig miljø kan ha forsvunnet eller er mindre utbredt enn før utbyggingen.

Figur 6. Registreringer av rødlistede karplanter, moser, lav og sopp vist med oransje/røde punkt. Damkonstruksjonen og inntaket ligger innenfor rød sirkel og kraftstasjonsutløpet innenfor blå sirkel. Kilde: Artskart, Artsdatabanken.

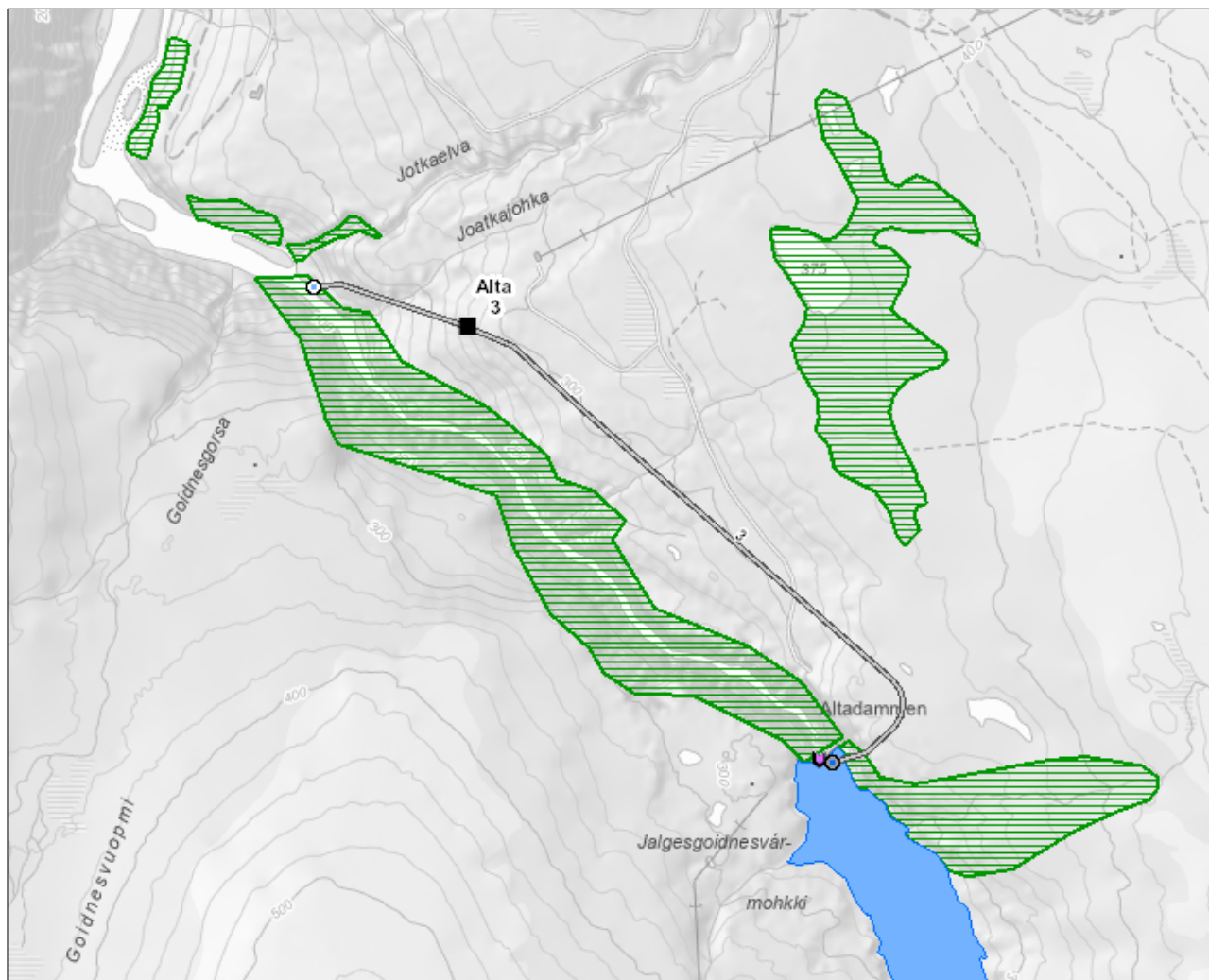
Vegetasjon/verdifulle naturtyper

Det er gjennomført naturtypekartlegging ved to anledninger på berørt strekning og tilstøtende områder (Strann, 2008 og Høitomt og Blindheim, 2017). Gjelet mellom dammen og utløpet fra kraftverket er i Naturbase avgrenset som naturtypen *bekkekløft og bergvegg* (figur 7). På grunn av det bratte terrenget og dermed vanskelig tilkomst, er avgrensningen av naturtypelokaliteten hovedsakelig gjort vha. avstandsvurderinger/kart. Ved første naturtypekartlegging var en ca. tre km lang strekning nedstrøms kraftverksutløpet også inkludert i naturtypelokaliteten (Strann, 2008). Etter ny kartlegging i 2016 ble denne strekningen tatt ut av avgrensningen til bekkekløftlokaliteten. Det ble imidlertid avgrenset flere, mindre

naturtykelokaliteter, hovedsakelig med skogsnaturtyper nedstrøms kraftstasjonsutløpet. Verdivurderingen av kløfta ble gjort med utgangspunkt i kløftas utforming og artsregistreringer gjort ved dammen og nedstrøms dagens avgrensning. Verdien av naturtypen ble satt til A-verdi/svært viktig (Høitomt og Blindheim, 2017).

Et areal sørøst for dammen er avgrenset som naturtypen sørvendte berg og rasmarker. Denne lokaliteten vil ikke bli berørt av tiltaket, og omtales derfor ikke nærmere.

Miljødirektoratet har utviklet en ny kartleggingsmetodikk for naturtyper. Det utelukkes derfor ikke at det kan være flere naturtyper knyttet til vassdragsmiljø i gjelet/bekkekløften som ikke er registrert. Dette kan eksempelvis være fosseberg og åpen flomfastmark.

Figur 7. Naturtyper i og ved prosjektområdet (grønn skravur). Kartet viser også plassering av dam, inntak, vannvei, kraftstasjon og utløp. Kilde: Naturbase.

Forventede problemstillinger for flora og verdifulle naturtyper

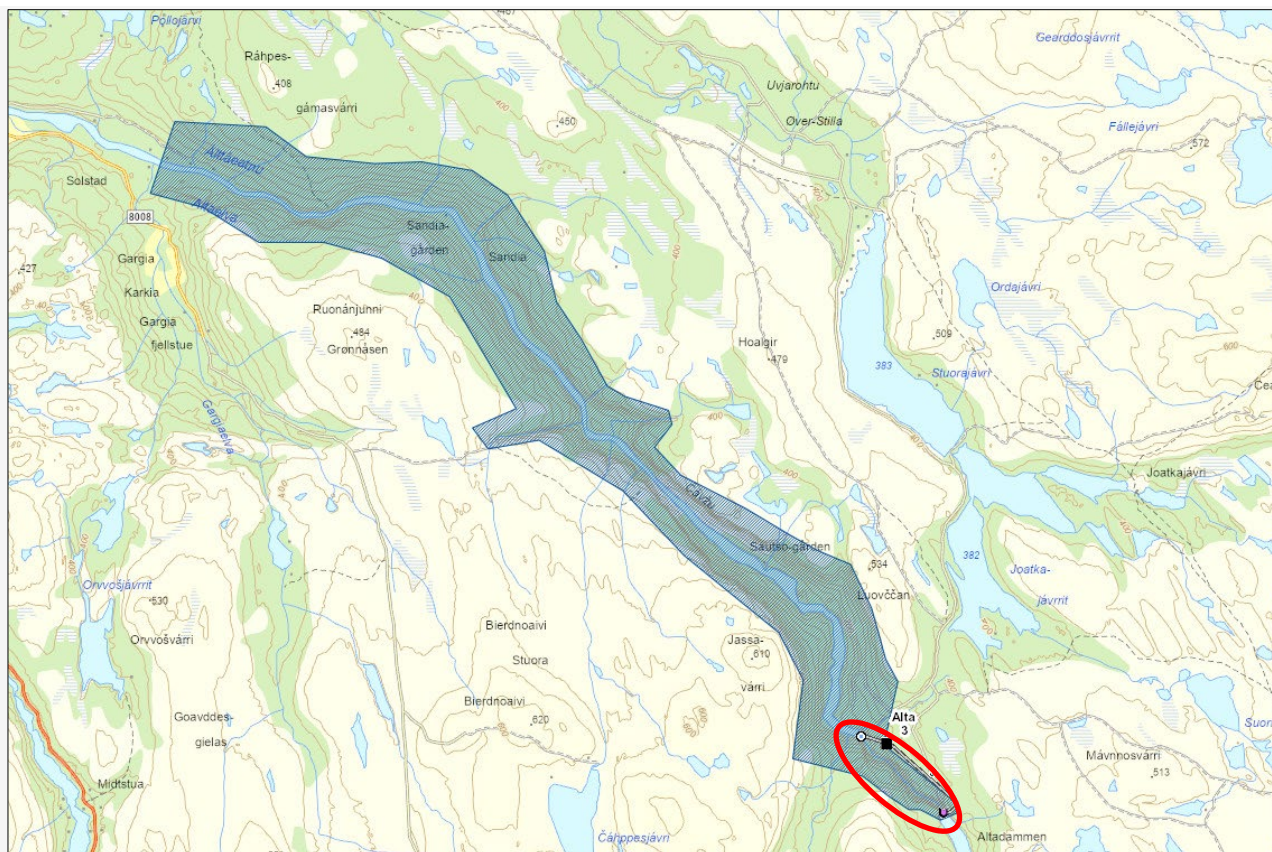
Endret vannføring kan gi endrede betingelser for fuktighetskrevende arter tilknyttet elveleiet og bergvegger som får tilført fuktighet fra elva. Ytterligere reduksjon i vannføringen kan også påvirke vassdragstilknyttede naturtyper.

Geofaglige forhold

Gjelet mellom Altadammen og utløpet fra kraftverket utgjør den sørligste delen av geostedet Sautso (samisk Čávžu) (figur 7). Gjelet har oppstått som følge av elveerosjon gjennom flere geologiske faser. Det antas at dagens elv i liten grad har bidratt til utviklingen av kløften (Naturbase).

Forventede problemstillinger for geofaglige forhold

Kløfta som landform vil i seg selv ikke bli påvirket av ytterligere reduksjon i vannføringen på våren/forsommeren.

Figur 8. Berørt strekning utgjør den sydligste delen av geostedet Sautso (Čávžu). Influensområdet strekker seg fra Altadammen og ned til utløpet av Alta kraftverk (innenfor rød ellipse). Kilde: Naturbase, Miljødirektoratet.

Fugl

Gjelet kan være hekkeområde for klippehekkende rovfugl. Det foreligger imidlertid ingen kunnskap om slik hekking.

Forventede problemstillinger for fugl

Det skal ikke gjøres inngrep i gjelet, og redusert vannføring forventes ikke å gi endrede betingelser for fugl som ev. hekker her. Arealbeslagene i forbindelse med tiltaket for øvrig vil bli svært begrenset, og det vil i liten grad bli aktivitet som vil påvirke fugl.

5.5 Fisk

Det har foregått omfattende fiskeundersøkelser i Altaelva siden 1981. Det er gjennomført undersøkelser av både ungfisk, gytefisk (gytegrøper) og utvikling av fangst fra sportsfiske. Det er derfor et solid kunnskapsgrunnlag når det gjelder utvikling av laksebestanden i Altavassdraget.

Resultatene fra fiskeundersøkelsene viser at laksebestanden i Altaelva har klart seg godt, og at det samlet for elva ikke er noen nedgang i verken ungfisk eller voksen fisk etter reguleringen. I midtre del av elva har tettheten av eldre laksunger økt fra 1981 og fram til i dag (Ugedal m.fl., 2021). Det ser imidlertid ut til at det kan ha blitt lavere smoltproduksjon i den øverste sonen (Sautso) etter idriftsettelse av kraftverket. Det er foreløpig ikke konkludert med hva som er årsakene til dette.

Det foregår for tiden undersøkelser i regi av NINA av både ungfisk og voksen laks etter et femårig opplegg. Undersøkelsene i perioden 2022 til 2026 er planlagt å ha følgende innhold (Fra Ugedal m.fl., 2023):

- 2022-2024: Gjennomføre en flaskehals- og tiltaksstudie i Sautso i tråd med Miljødesignmetodikken for å belyse mulighetene for å iverksette ytterligere avbøtende tiltak for å øke produksjonen av laks. Basert på en kost-/nyttevurdering skal det utarbeides en tiltaksplan med forslag til tiltak i prioritert rekkefølge.
- 2022-2026: Videreføre årlige ungfiskundersøkelser på det samme stasjonsnettet som tidligere med hovedvekt på utviklingen i Sautso.

- 2022-2026: Gjennomføre årlige tellinger av gytegroper i hele vassdraget. Registrerte groper skal kartfestes i digitale kart. I tillegg skal det utredes om gyting fra stor sjøørret i Sautso kan medføre en overestimert av antall gytegroper fra laks under gytegroptellingene fra helikopter.
- 2022-2026: Overvåke utviklingen av fangst av voksenlaks gjennom analyser av fangststatistikk.

I forbindelse med innstalling av et tredje aggregat i kraftverket, er det spesielt forholdene for laks i Sautso-sonen som er av interesse. Fram til 2002 ble det årlig undersøkt tettheten av laksunger på 10 stasjoner i Altaelva, hvorav to av dem lå i Sautso. Fra og med 2002 ble det etablert to nye el-fiskestasjoner i Sautso slik at det nå bli undersøkt tetthet av ungfisk på fire stasjoner på strekningen nedstrøms kraftverksutløpet (Ugedal m.fl., 2021). Alle disse fire stasjonene ligger mellom utløpet fra kraftverket og Sautso vann.

Parallelt med disse undersøkelsene foregår det også undersøkelser utført av NORCE for å avdekke om det forekommer episoder med gassovermetning i området ved kraftverksutløpet, og om dette kan påvirke fiskekyngelen i området. Innledende målinger indikerer at gassovermetning opptrer i flomvannet som kommer fra gjelet i perioder med høy flomvannføring. Det er ikke registrert gassovermetning i vannet som kommer ut fra kraftverket. Det er klargjort og montert utstyr for utvidede målinger i 2024.

Forventede problemstillinger for fisk

Et tredje aggregat i kraftverket vil i utgangspunktet ikke påvirke verken vannstanden i magasinet eller vannføringen nedstrøms kraftverksutløpet. Det er flere inntak ved dammen som fører vann til kraftverket, eller til forbislippingsarrangement ved dammen. Det er også en bunntappeventil som benyttes av og til. De ulike inntakene ligger i forskjellig høyde for å styre temperaturen på driftsvannet i tråd med manøvreringsreglementet. Hvilke inntak som benyttes i ulike situasjoner har derfor betydning for temperaturforholdene i elva nedstrøms kraftverksutløpet. Hvorvidt et tredje aggregat vil ha temperatureffekter må derfor utredes.

Kraftverket kjøres med jevne overganger når pådraget skal økes eller reduseres. I normal drift er det derfor lav risiko for at fisk strander ved reduksjon i kraftproduksjonen. Det er også montert en forbislippingsventil i kraftstasjonen som åpnes ved utfall, og dermed sikrer en minste vannføring i elva ved utfallssituasjoner. Selv om et tredje aggregat bedrer Statkrafts evne til å håndtere utfall av enkeltaggregat, vil det ved et totalutfall av hele stasjonen på høyere driftsvannføringer vår, sommer og høst, være større vannføringsendring enn i dag. Det må derfor utredes om større driftsvannføring i kraftstasjonen kan medføre endret risiko for vannstandsendringer med innvirkning på leveområder for fisk.

Det foreligger ingen hydraulisk modell for elvestrekningen mellom kraftverksutløpet og Sautso vann. Det er derfor i dag ingen eksakt kunnskap for hvilke arealer som blir tørrlagt ved ulike vannføringer. Det vil derfor bli gjennomført en kartlegging av elvebunnen på hele denne strekningen, og det vil bli utarbeidet en 2D hydraulisk modell slik at sammenhengen mellom vannføring og vanndekt areal blir dokumentert.

5.6 Kulturminner og kulturmiljø

NVE har ansvar for å velge ut verneverdige anlegg knyttet til energisektoren. I denne sammenheng er 227 anlegg med høy kulturminneverdi valgt ut. Disse har status som *statlig listeførte* kulturminner. De listeførte anleggene viser utviklingen og mangfoldet i den norske kraftutbyggingshistorien. NVE har utarbeidet fire temaplaner og en veileder for oppfølging av kulturminnene (NVE, 2018). Veilederen er ment for NVE, kulturminneforvaltningen, kommuner i saksbehandlingen av tiltak knyttet til de listeførte anleggene, samt for eierne av anleggene. Alta kraftverk (kraftstasjonen, dammen og transformatorstasjonen) er blant de listeførte kraftanleggene.

Det ble i forbindelse med byggingen av Alta kraftverk avdekket to automatisk fredede kulturminner. Disse er imidlertid fjernet i ettertid.

Det foreligger ikke kunnskap om andre samiske kulturminner i området.

Forventede problemstillinger

Tiltaket vil ikke påvirke damkonstruksjonen eller øvrig bygningsmasse i dagen, og forventes i liten eller ingen grad å påvirke Alta kraftverk som listeført kulturminne.

Tiltaket vil ikke medføre nye, varige arealbeslag. Rigg og lager vil bli plassert på et område rundt portalbygget som ble benyttet i forbindelse med utbyggingen av Alta kraftverk. Adkomst til topp av svingesjakt vil reetableres i samme trase som ved utbyggingen. Det er derfor liten grunn til å tro at samiske kulturminner vil bli berørt.

5.7 Forurensning

Tiltaket vil i all hovedsak foregå i fjell med oppsamlingsmuligheter for å unngå forurensning fra anleggsarbeidene. Det er allikevel alltid en risiko ved alle aktiviteter for uhell og ulykker. Arbeidet med installasjon av A3 er hverken mer eller mindre utsatt for denne typen uhell og ulykker enn andre prosjekter, og det vil være tett oppfølging av entreprenørene i gjennomføringsfasen.

Det forventes ingen økt fare for forurensning i forbindelse med drift av et tredje aggregat sammenlignet med dagens anlegg.

Forventede problemstillinger

Ved tapping/tømming av tilløpsrøret for det tredje aggregatet i forkant av montering, vil det tas særlige forholdsregler for å unngå at eventuelt slam som har samlet seg i rørstussen gjennom årene slipper ut til vassdraget.

5.8 Samisk natur- og kulturgrunnlag

Statlige styresmakter har i henhold til Grunnlovens § 108 og folkerettens bestemmelser en plikt til å legge til rette for at det samiske folket, som urfolk, kan sikre og utvikle sitt språk, sin kultur og sitt samfunnsliv. Norge har ratifisert ILO - konvensjonen nr. 169 om urfolk og stammefolk i selvstendige stater. Dette medfører at Staten også plikter å treffe tiltak for å støtte opp om samenes rett til å bevare og videreutvikle egen kultur. Forpliktelsene inkluderer både å sikre naturgrunnlaget for samiske næringer som del av retten til kulturutøvelse, samt prosessuelle forpliktelser om konsultasjon og deltakelse i beslutninger som kan påvirke samiske interesser direkte.

Reindriften er den viktigste kulturbærende næringen for samisk kultur, språk og samfunnsliv. Også andre samiske næringer og tradisjonell kulturutøvelse (kyst- og innlandsfiske, jakt, høsting, duodji, mv) er underlagt det samme vernet etter Grunnloven og folkerettens bestemmelser.

Reindrift

Alta-Kautokeinovassdraget markerer grensen mellom fellesvinterbeitene i Nuorttabealli/Østre sone (30C) øst for elva og Guovdajoholat/Midtre sone (30B) vest for elva. Langs vestbredden av vassdraget, fra Latnetjávri i sør til utløpet av Gargiaelva til Altaelva i nord, er det distrikt 41 (Beaskádas) som har beiterett til områdene innenfor midtre sone (30B).

Østre sone (30C) er et stort felles vinterdistrikt med beiteområder fra kysten ned til finskegrensa. De to siidaene Gaup siida og Sara siida benytter områdene langs Stillaveien og rundt kraftverket/Altadammen som kalvingsland på våren og som parringsland på høsten. Andre siidaer passerer området langs flyttleia mellom barmarksbeiter ved kysten/på øyene og vinterbeiter på Finnmarksvidda høst og vår. De ulike siidaene flytter etter tur og koordineringen skjer internt mellom reindriftsutøverne. Koordineringen og ventingen i forbindelse med flyttingen kan gjøre at de siste siidaene ikke er ute av området før i november. I utgangspunktet er det en lengre periode både på sommeren (mellom sankthans og august) og på vinteren (fra november til april), hvor siidaene i østre sone (30C) ikke er til stede i de aktuelle områdene. Det er imidlertid ikke uvanlig at siidaer har søkt om og fått innvilget dispensasjon fra beitebruksreglene, for eksempel for å oppholde seg lengre på høstbeite. Dette kan være nødvendig på grunn av krevende beiteforhold, store snømengder, ising eller andre situasjoner som kan oppstå og påvirke muligheten til å bruke andre områder i distriktet.

Distrikt 41 (Beaskádas) har alle sine barmarksbeiter vest for Alta-Kautokeinovassdraget, inkludert fjellområdene rundt Rávttasvárr, Beaskádas og Vuonjalčohkat. De er eneste distrikt i 30A/B/C som ikke har barmarksbeiter ved kysten/på øyene. De er derfor avhengige av å kunne bruke områdene fra tidlig vår til sen høst, før de flytter til vinterbeiter lenger sør i midtre sone (30B). Det pågår en prosess for å revidere beitebruksreglene i distriktet. Framtidig beitebruk kan derfor komme til å bli endret sammenlignet med dagens situasjon. Statkraft og ansvarlig utreder vil i samråd med distrikt 41 (Beaskádas) avklare hvilket kunnskapsgrunnlag som skal legges til grunn for konsekvensutredning av beitebruk og driftsmønster for reindriften vest for elva. Det vil være en lengre periode på vinteren, hvor distrikt 41 ikke er til stede i de aktuelle områdene.

Forventede problemstillinger for reindrift

Tiltaket vil ikke gi nye permanente arealbeslag. Endringen i vannføringsregimet mellom utløpet av flomtunnelen og utløpet av kraftverket er ikke ventet å påvirke verdier for reindrift. Områdene vest for elva har en viktig funksjon som luftingsområde for reinen i distrikt 41. Det er ikke ventet at endringene i vannføringsregimet i elva vil gi endringer i lufttemperatur eller forringe områdenes kvalitet som luftingsområder. Det bør likevel undersøkes nærmere i forbindelse med konsekvensutredningen.

Anleggsfasen er ventet å ha ett til to års varighet og kan medføre midlertidige negative virkninger for reindriften. Alt av utstyr (inkludert ny turbin og generator) skal transporteres via Stillaveien fra Alta. I perioder med støping må betong også transporteres opp til anlegget. Det er ikke planlagt bruk av helikopter i forbindelse med anleggsgjennomføringen. Det vil bli noe biltrafikk for transport av arbeidere opp til anlegget. Det skal etableres en boligrigg for arbeiderne ved portalbygget for kraftverket, slik at omfanget av mannskapstransporten blir redusert. Det vil fortsatt være behov for vinterbrøyting av veien opp til kraftverket, slik som i dag. Selv om det meste av arbeidet vil foregå inne i kraftverkshallen i fjell, vil det være en influenssone rundt portalbygget og transportvegen som kan være midlertidig utsatt for støy og visuelle virkninger. All transport, menneskelig aktivitet og boligriggen vil ligge øst for elva, innenfor østre sone (30C). Distrikt 41 kan bli indirekte påvirket, dersom influensområder for støy og visuelle virkninger strekker seg vest for elva og Altadammen. Det må vurderes tiltak som sikrer at negative virkninger i anleggsfasen ikke vedvarer (unnavikelse, sammenblanding, mv.)

I nåværende fase er det ikke forventet at innstalleringen av aggregat 3 vil gi behov for oppgradering av hovedlinjene som går ut fra Sautso. Det utelukkes likevel ikke at Statnett kan få behov for arbeider i tilknytning til sine koblingsanlegg helt lokalt i Sautso, Alta og Lakselv. Mulig framtidig økning i samlet belastning i de aktuelle distriktene som følge av A3 vil bli vurdert og beskrevet i forbindelse med konsekvensutredningen.

Anleggsgjennomføringen kan gi midlertidige negative virkninger for blant annet reinens område- og beitebruk, flytting, trekk og samling av rein og sammenblanding av rein mellom ulike siidaer/distrikter. Driftssituasjonen i reindriften er uforutsigbar, noe som gjør at det alltid kan oppstå uforutsette situasjoner reindriften må tilpasse seg (f.eks. store snømengder, låste beiter, rovdyrangrep, mv). Anleggsarbeidet kan redusere fleksibiliteten og tilpasningsevnen til distriktet, dersom slike uforutsette situasjoner skulle oppstå.

Det vil være mulig å redusere mye av risikoen knyttet til negative virkninger for reindrift, ved å stille spesifikke krav til anleggsgjennomføringen. Det kan gis restriksjoner for entreprenør for hvilke perioder hovedtyngden av transport av utstyr og materialer kan foregå, slik at dette ikke overlapper med når de ulike siidaene/distriktene bruker det berørte influensområdet. Det kan også utarbeides utbyggings- og prosessavtaler mellom Statkraft, entreprenør og reindriften som blant annet avklarer rutiner for håndtering av uforutsette hendelser. Disse kan forplikte Statkraft/entreprenør til å gjøre tiltak og ta hensyn til reindriften, dersom uforutsette situasjoner oppstår i anleggsgjennomføringen eller i driftssituasjonen til de berørte siidaene/distriktene. Det kan legges opp til løpende dialog gjennom hele anleggsfasen mellom Statkraft/entreprenør og reindriften, for å kunne iverksette avbøtende tiltak.

Anleggsgjennomføringen for oppgradering av Alta kraftverk, sammen med tidligere gjennomførte tiltak eller aktivitet fra andre aktører som vil pågå parallelt i reinbeitedistriktene, kan bidra til å øke den samlede belastningen for reindriften i området. Det pågår blant annet aktivitet knyttet til mineralletting i de aktuelle områdene. De berørte reinbeitedistriktene uttrykker også bekymring for at oppgraderingen kan aktualisere ønsker om eksport av kraft ut av Norge (via nye nettlinjer til Finland) eller behov for oppgradering av nettlinjer i regionen på et senere tidspunkt. I hvilken grad dette prosjektet, sammen med annen aktivitet, bidrar til å øke samlet belastning og risiko for sumvirkninger i de berørte distriktene, må vurderes som del av konsekvensutredningen.

Annen samisk kultur- og næringsutøvelse

Finnmarkslovens formål er å legge til rette for en balansert og økologisk bærekraftig forvaltning av grunn og naturressurser i Finnmark, til beste for innbyggerne i Finnmark og særlig som grunnlag for samisk kultur, reindrift, utmarksbruk, næringsutøvelse og samfunnsliv.

Sametinget har med hjemmel i Finnmarksloven fastsatt retningslinjer for endret bruk av utmark i Finnmark. Formålet er å sikre naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv, samt kontinuitet i samenes tilgang til grunn og

naturressurser. I tillegg til krav om vurdering av virkninger for reindrift ved endret bruk i utmark, stiller retningslinjene også krav om vurdering av virkninger for utmarksbruk, næringsutøvelse, kultur og samfunnsliv. Dette er nærmere beskrevet i retningslinjene §§ 5 -7. Virkningene skal vurderes både for enkeltpersoner og grupper av personer som helt, delvis eller gjennom ulike kombinasjoner av utmarksbruk og næringsveier har sitt livsgrunnlag knyttet til utnyttelsen av naturgrunnlaget.

Det skriftlige kunnskapsgrunnlaget om bruken av tiltaksområdet i forbindelse med samisk kultur- og næringsutøvelse ut over reindrift er begrenset. Det er antatt at området både historisk og i dagens situasjon inngår i aktiviteter som jakt, fiske, sanking og annen høsting av naturressurser som grunnlag for samisk kultur- og næringsutøvelse, inkludert samisk duodji.

Forventede problemstillinger for annen samisk kultur- og næringsutøvelse

Som for reindrift er mulige problemstillinger for annen samisk kultur- og næringsutøvelse primært knyttet til anleggsgjennomføringen, gjennom økt trafikk, støy og forstyrrelser som kan påvirke tradisjonell utmarksbruk negativt.

5.9 Samfunn

Sysselsetting og helsemessige forhold

I byggefasen for nytt aggregat 3 i Alta kraftverk vil en del av arbeidsoppgavene kreve personell med spesialkompetanse, som må hentes fra sentrale kompetansemiljøer hos spesial-leverandører og i Statkraft. Dette gjelder komponenter som turbin, generator, trafo og høyspentanlegg. En del av prosjektet vil bestå av bygg-, anlegg- og elektroarbeider som også lokale leverandører kan delta i konkurranse om å utføre. Statkraft vil gjennom Alta næringsforening holde det lokale næringslivet orientert om fremdriften og planer for innkjøp i prosjektet.

Statkraft har i dag ledelsen for kraftverksgruppe Innsett (verkene fra Sørfold kommune til Lebesby kommune) lokalisert i Alta i tillegg til vedlikeholdstverksgruppe Finnmark som drifter kraftverkene Alta, Adamselv, Offervann og periodevis bistår Kjøllefjord vindpark. Samlet utgjør dette om lag 14 årsverk som også er tilstrekkelig for å ivareta vedlikeholdet av et nytt aggregat 3. Tiltaket vil i liten grad bidra til permanent økt sysselsetting for bosatte i Alta og omkringliggende kommuner etter at anleggsarbeidet er ferdig. Noe økt behov for varer og tjenester i byggeperioden kan være positivt for lokalt næringsliv.

Tiltaket kan i noe grad medføre støy- og støvplager knyttet til anleggstrafikk. Trafikken til og fra anlegget vil benytte FV8002 som passerer nær Tverrelvdalen skole. Det er asfalterte veier helt frem til kraftverket og det antas derfor at tiltaket i liten grad vil påvirke helsemessige forhold eller trafikksikkerhet. Når tiltaket er slutført, vil situasjonen være lik dagens situasjon.

Friluftsliv og reiseliv

Etablering av Alta kraftverk med tilhørende anleggsvei (Stillaveien) har gjort området lett tilgjengelig for allmennheten. Det er blant annet etablert flere sykkeløyper i tilknytning til Stillaveien. Stillaveien er også utgangspunkt for utfart i terrenget øst-nordøst for Altaelva. Flere bedrifter har etablert seg med aktivitetsbaserte opplevelser og bruker området rundt dammen og kraftverket til å tilby turer, overnattinger og opplevelser til turister. Noen av bedriftene har også spesialisert seg inn på formidling av Alta kraftverks spesielle historie. Prosjektet vil i liten grad påvirke dette, da prosjektets aktivitet i hovedsak foregår under bakken inne i fjellhallen og ikke ved dammen.

Altaelva er en av landets beste fiskeelver. Det drives laksefiske på hele strekningen fra nedstrøms side av kraftstasjonsutløpet og helt ned til utløpet i sjøen. Det tilbys overnatting på blant annet Sautsogården, ca. 4 km nedstrøms utløpet av Alta kraftverk. Den berørte elvestrekningen i gjelet mellom dammen og utløpet fra kraftverket er imidlertid ikke egnet til bruk i friluftlivssammenheng av hensyn til det ufremkommelige terrenget, og ikke minst av sikkerhetsmessige årsaker (utfall i kraftverket og plutselig økning i vannføringen). Virkningen av A3 vil i hovedsak være knyttet til transport på veien og evt. sambruk av områder.

Forventede problemstillinger

Det forventes ingen varige virkninger på friluftsliv og reiseliv av tiltaket. I anleggsfasen vil Statkraft sikre informasjon og dialog med andre brukere av området og tiltak som fremmer trafikksikkerhet.

Transport og tiltak på offentlig infrastruktur

E6-brua ved Elvebakken har en begrensning på aksellast som gjør at de tyngste komponentene i dagens kraftverk og ny generator og transformator på aggregat 3 ikke kan passere brua. Kai og molo på Latharistranda ble etablert i forbindelse

med transport av tunge komponenter ved utbyggingen av kraftverket på 1980-tallet, men har ikke vært i bruk siden det. Driften av Alta kraftverk og bygging av et nytt A3 er avhengig av tilgang til et kaianlegg, samt veiforbindelse mellom kai og kraftverket godkjent for de aksellaster som er nødvendig for å flytte de tyngste komponentene.

Forventede problemstillinger

Tiltaket forutsetter transportrute med nødvendig tillat aksellast. Eventuell opprusting av kaianlegget på Latharistranda og bruk av dette til A3 kan forutsette mudringstiltak i sjøen. Eventuell nedleggelse og fjerning av kaianlegget kan også medføre miljøvirkninger som bør vurderes nærmere.

6. Utredningsprogram

Dette utredningsprogrammet er utarbeidet av SWECO med utgangspunkt i NVEs mal for standard utredningsprogram (datert 21.10.2013), men med justeringer for tiltaket. Utredningsprogrammet gir en oversikt over de tema som vil bli nærmere belyst gjennom konsekvensutredningen. Utredningsprogrammet vil bli delt med relevante myndigheter og interessenter med muligheten til å komme med innspill om nye momenter som bør utredes nærmere, og utredningsprogrammet kan derfor bli justert. Konsekvensutredningen skal følge metodikken gitt i Miljødirektoratets veileder M-1941 (2023) og Statens vegvesens håndbok V712 (gjelder reindrift).

6.1 Hydrologi og flom

Overflatehydrologi (grunnlagsdata, vannførings- og vannstandsendringer, restvannføringer)

Grunnlagsdata, vannføringsendringer, restvannføringer, flomforhold mm. skal utredes og presenteres. Vannføringen før og etter utbygging skal fremstilles på kurveform for "reelle år" ("vått", "middels" og "tørt") på relevante punkter.

Det skal gis en beskrivelse av forventede hydrologiske konsekvenser (vannføringsforhold med mer) ut fra det planlagte driftsopplegget (tappestrategi).

Flommer

Flomforholdene skal vurderes basert på beregnede og/eller observerte flommer og det skal gis en vurdering av om skadeflokker øker eller minker i forhold til dagens situasjon.

Vanntemperatur, isforhold og lokalklima

Dagens forhold i vassdraget skal beskrives. Mulige endringer i is- og isleggingsforhold, vanntemperatur og lokalklima skal vurderes for både anleggs- og driftsfasen.

Grunnvann

Dagens forhold i de berørte områdene skal beskrives kort. Det skal redegjøres kort for tiltakets eventuelle virkninger for grunnvannet i de berørte nedbørfeltene i anleggs- og driftsfasen.

Det skal vurderes om tiltaket kan endre betingelsene for vegetasjon, jord- og skogbruk samt eventuelle grunnvannsuttak i området som blir berørt.

6.2 Erosjon, sedimenttransport, skred og klimaendringer

Det skal gjøres en vurdering av hvordan tiltaket vil påvirke erosjon, sedimenttransport og skred som følge av montering og idriftsettelse av A3.

NVE stiller krav om at det skal vurderes hvordan klimaendringer vil påvirke fremtidige flommer og rasfare i vassdraget. Det skal vurderes om hyppigere regnflommer, flommer i andre perioder av året og forsinket eller redusert flomvannføring vil påvirke anlegget.

6.3 Landskap og sammenhengende naturområder

Det skal gjøres en vurdering av hvordan tiltaket vil påvirke landskapsinteressene.

6.4 Terrestrisk naturmangfold

Flora og naturtyper

Det skal gjennomføres feltarbeidet sommeren 2024. Feltarbeidet innebærer kartlegging av naturtyper etter gjeldende metodikk (NiN-kartlegging etter Miljødirektoratets kartleggingsinstruks, 2024), samt kartlegging av arter. Det vil bli lagt spesielt stor vekt på å dokumentere vassdragstilknyttede, fuktighetskrevende arter, men også arealer med midlertidige arealbeslag vil bli kartlagt. Arbeidet vil bli utført av kvalifiserte biologer med god arts kunnskap og godkjent kompetanse innen naturtypekartlegging.

Utfordrende terreng og risiko for plutselig økning i vannføring, som følge av uforutsette stopp i kraftverket, vil gjøre feltarbeidet i tilknytning til elvegjelet krevende. Feltundersøkelsene vil derfor kun gjennomføres der/dersom dette ikke innebærer fare for liv og helse.

For alle biologiske registreringer skal det oppgis dato, befaringsrute og hvem som har utført feltarbeidet og artsregistreringene. Naturtyper og registrerte rødlistearter skal fotodokumenteres. Innsamlede arts- og naturtypedata skal legges inn i offentlige databaser, jf. § 24 i forskrift om konsekvensutredninger.

Det skal vurderes om ytterligere reduksjon i vannføringen på berørt strekning vil føre til negative konsekvenser for flora og naturtyper. I tillegg til ny kunnskap, vil tidligere registreringer bli benyttet i vurderingene av tiltakets konsekvenser.

Det skal også gjøres vurderinger av i hvilken grad midlertidige arealbeslag påvirker naturtyper og arter. Det vil bli foreslått avbøtende tiltak.

6.5 Fisk

Temperaturforholdene ved ulike dybder i magasinet skal dokumenteres gjennom sommerhalvåret. Temperaturen skal logges minst en gang pr døgn. På bakgrunn av sannsynlige endringer i hvilke inntak som vil bli benyttet i ulike situasjoner, vil endringer i temperaturforholdene nedstrøms kraftverksutløpet bli utredet. Evt. konsekvensene dette kan ha for fisk nedstrøms kraftverksutløpet blir utredet.

Endringer i sannsynligheten for stranding av ungfisk ved raske fall i vannføring ved utfall vil bli utredet. Dette gjelder både eventuelle endringer i sannsynlighet, hastigheter og størrelser på vannføringsreduksjoner ved utfall.

Det skal utvikles en 2D hydraulisk modell for strekningen mellom kraftverksutløpet og Sautsovann. Dette gjennomføres ved bruk av ADCP fra kajakk eller eventuelt fra en selvgående båt. Utvikling av den todimensjonale hydrauliske modellen foregår ved bruk av programmet HEC-RAS eller eventuelt RiwerFlow2D. På grunnlag av den hydrauliske modellen vil sammenhengen mellom vannføring og vanddekt areal bli presentert og visualisert. Ved å studere gytegroppers plassering vil det også bli gjort en vurdering av endret risiko for tørrlegging av gytegroper på den samme strekningen.

6.6 Kulturminner og kulturmiljø

Det vil gjøres rede for status for Alta kraftverk som kulturminne. Det vil bli tatt kontakt med Sametinget og Finnmark fylkeskommune for å avklare undersøkelsesplikten etter kulturminneloven § 9, samt få opplysninger om ev. kjente kulturminner som ikke er registrert i offentlige databaser. Dersom tiltaket medfører konsekvenser for fagtemaet, vil avbøtende tiltak bli foreslått.

6.7 Forurensning

Eventuell fare for utslipp til vann og grunn som følge av gjennomføring av tiltaket skal beskrives. Det skal gjøres rede for eventuelle konsekvenser av tiltaket. Avbøtende tiltak skal beskrives dersom dette anses som relevant.

6.8 Samisk natur- og kulturgrunnlag

Reindrift

Utredningen skal vurdere dagens situasjon for reindrift i influensområdet og vurdere/beskrive mulige virkninger som følge av oppgraderingen av Alta kraftverk, både i seg selv og i lys av den gjeldende, samlede belastningen i reinbeitedistriktet. Utredningen skal vurdere muligheter og behov for avbøtende tiltak for reindrift.

Kunnskapsgrunnlaget om verdier og funksjoner for reindrift innenfor influensområdet skal oppdateres. Reindrifutøvernes lokale og tradisjonelle kunnskap skal sammen med informasjon fra reindrifens arealbrukskart, distriktsplaner og andre relevante kilder inngå som en del av kunnskapsgrunnlaget. Influensområdet skal befares sammen med berørte siidaer og/eller distrikter (og ev. Statsforvalteren/ Landbruksdirektoratet) sommeren 2024, supplert av ytterligere dialog og samtaler etter behov.

Mulige virkninger av den planlagte oppgraderingen skal vurderes og beskrives basert på reindrifutøvernes lokale erfaringskunnskap, tradisjonell reindrifsfaglig kunnskap og oppdaterte forskningsresultater. Utredningen må også vurdere de samlede virkningene av oppgraderingen sammen med allerede vedtatte planer og gjennomførte tiltak innenfor reinbeitedistriktet. Mulig framtidig økning i samlet belastning skal også vurderes og beskrives. Det må gjøres en konkret vurdering av det planlagte tiltaket opp mot bestemmelsene i reindrifloven, SP artikkel 27 og annet relevant lovverk, som danner grunnlag for forvaltningens behandling av saken.

Utredningen skal gjennomføres med anerkjent metodikk etter Statens vegvesens håndbok V712 og prinsippene i Landbruks- og matdepartementets veileder for reindrift og plan- og bygningsloven.

Annen samisk kultur- og næringsutøvelse

Virkninger for annen samisk kultur- og næringsutøvelse skal beskrives. Behov og muligheter for avbøtende tiltak skal vurderes og beskrives.

Kunnskapsgrunnlaget om verdier og funksjoner for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv i influensområdet skal oppdateres. Utover reindrifas tradisjonelle kunnskap skal kommunen, Sametinget, lokale organisasjoner og andre relevante kilder kontaktes for å innhente kunnskap.

Vurderingene av mulige virkninger skal inkludere relevante interesser knyttet til tradisjonell samisk utmarksbruk, samt mulighet til bærekraftig bruk. Naturen og landskapet i det samiske området er sterkt knyttet til kultur- og identitetsutøvelsen, og ivaretagelse av naturen som grunnlag for samisk kultur og sosiokulturelle forhold (bruk av språk, sosial praksis, overføring av tradisjonell kunnskap og generasjoners tilhørighet til landskap, bosted og lokalsamfunn) er derfor også viktige faktorer som vil vurderes.

Forholdet til samiske kulturminner blir vurdert som en del av konsekvensutredningen for kulturminner og kulturmiljøer. Resultatene fra den konsekvensutredningen skal brukes som et grunnlag for å vurdere samiske kulturminner og -miljøers verdi og funksjon for samisk kultur- og samfunnsliv. Vurderingene må samordnes med konsekvensutredningen for kulturminner og kulturmiljø, for å unngå overlapp.

Sametingets planveileder og retningslinjer for endret bruk av utmark i Finnmark skal legges til grunn for kunnskapsinnhenting og vurderinger.

6.9 Samfunn

Syssetsetting, inntekter og helsemessige forhold

Dagens situasjon når det gjelder syssetsetting i området skal beskrives kort. Effekten av tiltaket på næringsliv og syssetsetting i området skal vurderes. Det skal gis en mest mulig konkret angivelse av behovet for vare-/tjenesteleveranser og arbeidskraft (antall årsverk) i anleggs- og driftsfasen.

Det skal gis en kort og mest mulig konkret omtale av tiltakets konsekvenser for den kommunale økonomien. Det skal også vurderes om tiltaket vil medføre krav til privat og kommunal tjenesteyting og eventuelt til ny kommunal infrastruktur.

Støy, støvplager, trafikkmessige ulemper og mulig økt risiko for ulykker knyttet til anleggsfasen skal vurderes. Mulige avbøtende tiltak i forhold til de eventuelle negative konsekvensene som kommer fram skal vurderes, herunder eventuelle justeringer av tiltaket.

Friluftsliv og reiseliv

Dagens bruk av området beskrives kort. Dette inkluderer en beskrivelse av hvem som bruker det, hvilke aktiviteter som foregår, og om området er en del av et større friluftsområde.

Utredningen skal så langt det er relevant følge Miljødirektoratets veileder M-1941/2020 (oppdatert 2023). Det tas utgangspunkt i verdisetting av friluftsområder foretatt av kommunale myndigheter, jf. Miljødirektoratets veileder M98-2013. Tiltakets konsekvenser for reiselivet skal utredes for anleggs- og driftsfasen ut ifra hvordan utbyggingen vil kunne påvirke verdien av reiselivsattraksjonene.

Mulige avbøtende tiltak i forhold til eventuelle negative konsekvenser skal vurderes.

Transport og tiltak på offentlig infrastruktur

Dagens transportløsning for tunge komponenter som ikke kan transporteres over brua på E6 ved Elvebakken beskrives kort.

Utredningen skal omfatte transportrute for tunge komponenter og eventuelle tiltak på offentlig infrastruktur for å muliggjøre dette. Dette inkluderer også eventuelle mudringstiltak i fjorden for å kunne benytte kaianlegget ved Latharistranda, samt eventuell oppgradering av dette kaianlegget for det tilfellet at det ikke oppnås avtale om bruk av andre private eller offentlige dypvannskaier i regionen.

6.10 Forholdet til naturmangfoldloven

Samlet belastning

Det skal gis en oversikt over eksisterende og planlagte inngrep innenfor et geografisk avgrenset område som går ut over influensområdet. Det skal gjøres en vurdering av samlet belastning for tema der dette anses som relevant. Sentrale tema her vil være naturmangfold og reindrift.

Presisering om naturmangfold

Vurdering av samlet belastning for naturmangfold kan konsentreres om de tiltak og inngrep som antas å kunne medføre negative virkninger for en eller flere truede eller prioriterte arter og/eller verdifulle, truede eller utvalgte naturtyper som er identifisert gjennom utredningene om terrestrisk naturmangfold og fisk. For disse artene/naturtypene skal det primært vurderes om tiltaket kan påvirke de fastsatte forvaltningsmålene. Det skal også vurderes om tilstanden og bestandsutviklingen til disse artene/naturtypene kan bli vesentlig berørt.

Vurderingene skal bygge på kjent og tilgjengelig informasjon om andre planer og utredede virkninger for naturmangfold. Det skal legges vekt på tiltakets virkninger for viktige naturtyper jf. DN håndbok 13 og naturtyper kartlagt etter Miljødirektoratets instruks (NiN), økosystemer som er viktige økologiske funksjonsområder for truede arter i Norsk Rødliste 2021 og prioriterte arter i henhold til naturmangfoldloven § 23. Veileder Naturmangfoldloven kapittel II kan legges til grunn i utredningene.

7. Fremdriftsplan og prosess for myndighetsbehandling

Planene for A3 følger NVEs helhetlige prosess for konsesjonsbehandling av nye nett- og produksjonsanlegg i Finnmark – Kraftløft i Finnmark. A3 er et opprusting- og utvidelsestiltak i eksisterende vannkraftverk (O/U-tiltak), som er unntatt krav om innsending av melding med fastsettelse av utredningsprogram. For slike tiltak skal konsekvensutredninger gjennomføres basert på utbyggers vurdering av utredningsomfang, fortrinnsvis i samråd med rådgivende miljøkonsulenter, relevante myndigheter og interessenter. Som en del av NVEs samlede saksbehandling for Finnmark sendes det derfor inn en prosjektbeskrivelse med utredningsprogram. Statkraft vil sørge for involvering av interesserte og berørte ved planlegging og gjennomføring av konsekvensutredningen.

Enkelte vassdragstiltak kan unntas konsesjonsbehandling dersom virkningen av tiltaket på vassdraget antas å være så begrenset at det ikke utløser konsesjonsplikt, det vil si at det ikke er til nevneverdig skade eller ulempe for noen allmenne interesser i vassdraget. Det er NVE som etter en eventuell anmodning fra Statkraft, vil vurdere om A3 vil kreve konsesjonsbehandling. I en slik vurdering vil det være nye negative virkninger ut over den eksisterende situasjonen som skal legges til grunn, og det er kun negative virkninger som er relevant. NVE vil normalt sende en anmodning om konsesjonspliktbehandling på høring.

Dersom Statkraft etter at tiltaket er konsekvensutredet, vurderer at et nytt A3 kan være til nevneverdig skade eller ulempe for noen allmenne interesser i vassdraget, vil Statkraft sende inn konsesjonssøknad uten først å be NVE om å vurdere konsesjonsplikten. En eventuell konsesjonsbehandling av A3 vil skje etter vassdragsreguleringsloven, hvor NVE forbereder saken for videre behandling i Energidepartementet (ED). Konsesjon etter vassdragsreguleringsloven gis av kongen ved kongelig resolusjon (kgl.res.).

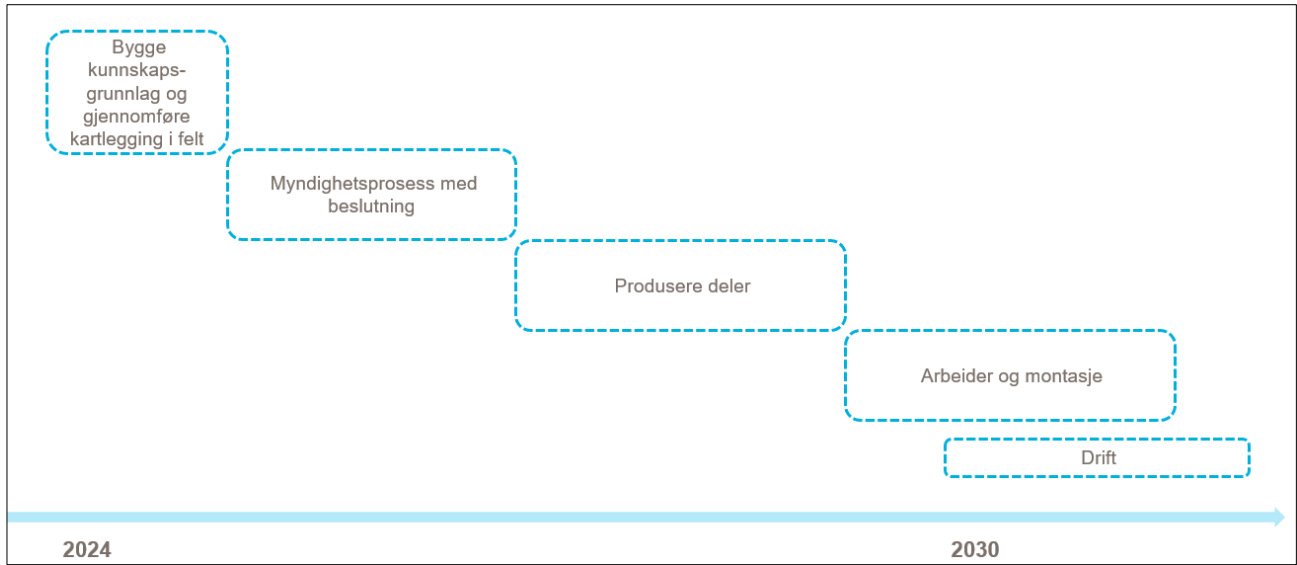
Statkraft har i nåværende fase ikke tatt stilling til om NVE skal anmodes om å vurdere konsesjonsplikten for tiltaket eller om det skal søkes konsesjon. Resultatet fra utredninger som gjennomføres i 2024 vil være et viktig underlag for dette valget.

Prosjektets fremdriftsplan for inneværende år (2024) er vist i figur 9. Målet for året er å oppdatere kunnskapsgrunnlaget for temaer relevant for prosjektet ved blant annet gjennomføring av konsekvensutredning og tekniske utredninger.

Figur 9. Tidslinje for oppdatering av kunnskapsgrunnlaget og involvering i 2024.

En foreløpig forventet tidslinje for hovedtrinnene i prosjektet er vist i figur 10. Det understrekes at planene for A3 følger NVEs samlede behandling av nye krafttiltak i Finnmark. Fremdriftsplanen må derfor betraktes som foreløpig, og det er lagt til grunn en effektiv saksbehandling hos myndighetene.

Figur 10. Overordnet fremdriftsplan for aggregat 3 (A3).